

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)
15 ianuarie st. v.
27 ianuarie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 3.

ANUL XXXI.
1895.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.
Pe 1/4 de an 2 fl 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Pintea vitézul.

De ION POP RETEGANUL.

Ardealul este țera poveștilor și a minunilor, cum nu mai este o altă țără sub sóre; numai in Ardeal a putut trăi Elena, cea mai frumoasă femeie cu părul de aur, după care Argir, fiul regelui Aleton, erá să-și pună capul; in Ardeal și-au avut locaș dînele, bálaurii, priculicii, strigoii, moroi, ielele, frumușele, și din Ardeal s'au dus in alte țeri, după ce aici nu le mai cuprindea locul. In Ardeal au trăit și uriașii, acei ciclopi care călcău de pe munte pe munte din cari unii ca Strâmbă-lemne, Sfarmă-pietră, Clatină-munții, Setilă, Fómetea pământului, Tintilă și a. erau spaima lumii, iar alții ca Buturugă cât o nucă, Omul cât schiopul-barba cât cotul, Dracul, erau de risul lumii, pe când un Făt frumos, o Ilénă cosinténă (Cosinzana), Cap inflorit, Omul cu cap de flori și cu trup de cingători, apoi sfânta joi, sf. vineri, sf. duminică ș. a. erau pentru binele, fericirea și desfătarea lumii.

S'ar întrebá neșcine, cum de vine Ardealul patria atâtor țeitáți deosebite? Cum incap lângă olaltă uriașii cu dînele, Făt-frumos cu Buturugă? Sfânta-joi cu Marțolea? Sfântul sóre cu Buricul-pământului!

Dar nu ne vom mirá nici decât decă vom luá in considerare cá:

Popórele, cari locuesc ađi Ardealul, și a căror fantasiá e plină de țeitáți și fințe supra-umane, au avut deja la venirea lor aici țeitáțile lor, proprii țerilor de unde venirá și la venirea lor aci pe lângă ce le aduserá cu sine, mai aflare și aci țeitáțile ținutului acestuia, țeitáțile popórelor ce aci tráiau.

De bună sémă cá alte țeitáți au avut Dacii, antecesorii Romanilor din aceste pláuri, și alte țeitáți au adus Romanii din țerile de unde venirá; alte țeitáți au adus Secuui și altele Slavii, iar țeitáțile infióratóre ale Sașilor teutoni, mai târziu veniți aci, sânt iarăș altele.

Dacii vor fi avut nescari țeitáți resboinice, gata de atac, in luptă continuă au trăit ei aci cu natura și cu productele ei; lupii și urșii cei mulți țineau pe vechiul Dac tot cu arma in mână, iar clima și firea pământului, nefiind din cele mai prielnice, au trebuit să lucreze și asude mult până să aibă cu ce trăi; trebuia dar ca Dacul să fie harnic și resboinic, iar țeitáțile lui

asemenea, de óre ce fiecare popor își are țeitáțile după cum il trage firea și impregiurările inre cari tráește.

Romanii la venirea lor aci au adus cu sine țeitáți de a sudului, de cele blânde și frumoșe, molatice și amoróse, cari inse venind aci s'au incuscrit cu ale Dacilor și au procreat țeitáți noue-noușe, nici italice, nici dacice, ci țeitáți proprii românești ardelenesci. Tot astfel s'a întemplat mai târziu cu țeitáțile aduse de Sécui, Unguri și Sași. Țeitáțile Secuilor sânt resbunátóre infocate, lesne se ațită ca cocoșii; ale Sașilor sânt mai necăjite și deci mai precaute, dar și mai avare in daruri, sânt țeitáți de a nordului; ale Ungurilor sânt tot smei și uriași cari vor numai să stăpânescă cu puterea din „curțile“ lor; țeitáțile acestor neamuri sânt torturátóre, de ele are omul numai frică și respect, dar nici odată iubire și incredere ca de țeitáțile sudului, de țeitáțile Románului, pe care le iubește și cinstește, le aduce jertfe. Așá d. e. Iléna Cosinténa (Cosinzana) cea adusá din Italia e atât de iubită poporului nostru, cât până in ھیوا de ađi o cinstește cu cununi de flori galbine (Sânziene) și adecă cu atâtea, câte „suflete“ sânt in casă, de tot sufletu o cunună, cá, decă ea face ca cununile să stee pe casă, atunci nici unul din ei nu móre in acel an; iar acela, a cărui cunună a căđut de pe casă — va muri; deci ea-i o țeitate bună care preparéză pe om de a se gândi la ce are de făcut când i se apropie mórtea. Ea-i o fată fórte frumoșă, cu păr de aur — veđi bine, cu ochi mierii ca flórea grăului, apoi albă — Dómne, ca cașul. Făt frumos e alb și el, dar alb ca laptele:

Ochișorii lui
Mura câmpului,
Sprâncenele lui
Spicul grăului,
Mustecióra lui
Péna corbului.

Acesta s'a schimbat in decursul vremei și a devenit din Făt frumos Ioan Sântion nánașu lui Dđeu, pe care-l pomenește poporul in colindele dela Crăciun și anul nou.

Precum in fantasiá își are poporul monstrosități rele și țeitáți bune; rele, care nendreptătesc pe cele bune și cele bune cécă in diferite moduri de a se scăpá de cele rele: așá a avut și are in realitate fințe rele și bune; rele care i-au luat și-i i-au totul, cari iau dela popor

in Cernăuți broșura a doua din lucrarea sa „Părți din istoria Românilor bucovineni“. — *Di Th. D. Speranția* a publicat la București un volum intitulat „Popa cel de trebă“, care cuprinde mai multe povestiri hazlie.

Amilcar Barca. Luna trecută s'a jucat la Teatrul Național din București o nouă piesă de dl G. Bengescu-Dabija. Titlul acesteia, apărută acum și in tipar, este, „Amilcar Barca“, generalisim al Cartaginei, tragedie in cinci acte. Nu voim să facem de astădată analiza prețioasei lucrări a dlui Bengescu, la care de sigur vom avé ocaziunea d'a revini mai târziu, notăm numai că piesa, scrisă in versuri, tratéză o legendă a poporului din Cartagina despre vélul sacru. Autorul a avut fericeita inspirațiune d'a inghieba câteva tablouri cu efect; limba are forță dramatică, dar in multe locuri a ramas nepoleită și siluită, prin forma ritmică a versurilor. Alt defect al piesei este lungimea afară din cale a monologurilor. In general, piesa are multe calități escelente și este o lucrare literară de valóre. Prețul 4 lei.

O nouă culegere de poezii populare. Folklorismul face și la noi românii progres. Din ce in ce apar mai multe colecțiuni de poezii populare. De curénd iarăș a eșit o broșură. Acésta la Iași și conține „Doine și strigături din Ardeal“ culese de Victor Orișor. Broșura are 112 pagine și se imparte in următoarele capitole: Dor și jală, Muștrări și Blăstēmuri, Voinicie, Cătănie. Autorul a păstrat și pronunțarea dialectică.

„Romänische Jahrbücher“ incetéză. In broșura cumulativă de pe iulie-decembre a acestei reviste, publicată in limba germană de dl dr. Cornel Diaconovich, se anunță că ea incetéză să mai apară.

Diare noue. *Revista Oreștiei*, un nou organ de publicitate, a eșit in orașul cu acelaș nume, sub redacțiunea dlui Silviu Moldovan, va apăre odată pe săptămână, apărând interesele economice și culturale ale poporului român din comitatul Hunedórei. — *Lumina*, o altă fóie nouă, a apărut la anul nou in Giula, ca organ eclesiastic-didactic-social și literar, sub redacțiunea dlui D. Voniga, prim-colaborator dl profesor dr. Elefrescu din București. Va eși de doue ori pe lună. — **Urám succes ambelor surate!**

TEATRU și MUSICĂ.

Serate literare-musicale in Lugoș. Inteligița română din Lugoș a arangiat și in érna acésta mai multe serate literare-musicale. Până acuma s'au ținut trei. Prima inainte de Crăciun, a doua la Crăciun și a treia in ajunul anului nou. După fiecare a urmat dans. In séra de Sân-Vásiu s'a jucat comedia „După resboiu“ de D. C. Ollanescu, prin dșórele Alesandrina Ianculescu, Maria Jurca și dnii dr. Simeon Tămaș și dr. Isidor Pop. Inainte de reprezentația teatrală a fost un concert, in care au delectat publicul dnii Tiberiu Bredicean (violina,) Mihăil Jivanca (cântare) acompaniat pe pian de dșóra Vióra Iovanescu.

Producțiune teatrală-musicală in Făgăraș. Tinerimea română din Făgăraș și giur a arangiat la 1|13 ianuarie o producțiune literară-musicală, sub presiidiul dlui dr. Seucea, secretar drd Oct. Florea, cassar I. Tulcea. S'a executat următoarea programă: Supée: a) Ouverture, b) Marșul triumfal, pentru pian, executat de dșórele Elena S. Pop și Luisa Boeriu; „Visul“ romanță cântată de dșóra Lenița Florea; Doină națio-

nală, de E. Popescu, solo cu acompaniare de pian, cântată de dl I. R. Banciu; „Dușmanele“ poezie de G. Coșbuc, declamată de dșóra Letiția Poparad; „Ciobanul din Ardeal“, de I. Mureșianu, cor de dame; „Suveneri de Mehadia“, esec. pe flaută de dl I. R. Banciu; „Uite mamă, colo 'n sat“ cor bărbătesc de G. Dima; „Vrem pământ“ poezie de Coșbuc, decl. de dl I. R. Banciu. După aceste a urmat dansul.

Concertul și reprezentația teatrală din Oradea-mare, care se va arangia la 1931 ianuarie, cu programa pe care o publicarăm in luna trecută, a deșteptat interesare generală. Astăm că și din comitatele vecine se gată mai multe familii a luá parte. Repetițiunile din piesa care se va juca, se urméză cu mult succes. Comitetul arangiator lucréză cu zel ca publicul să fie mulțumit.

Séra de Sân-Vásiu in Biserica-Albă s'a serbat după programa pe care o publicarăm. In opereta comică „Campanela d'argint“ au jucat dnii I. M. Roșu, Andrei Boboroni, Novăcescu, Halmagi, D. Bălănescu, C. Paleu și alții. In pantomimica de cântări „Ghigherlii vienezi“ dșórele susori Nădășan, Clepan, Ogrin și Nedici. In „Serenada pescarilor italieni“ solo și in duet au cântat dșóra Torniá și dl Novăcescu. Anul nou a fost sălutat de dl I. M. Roșu. Apoi a inceput balul, din care se notéză următoarele nume: dșórele Eugenia Roșu, Silvia și Minerva Paleu, surorile Nădășan, surorile Clepan, Georgina, Paula și Ema Tuxes, Aurora Linba, Maria Spătariu, Augusta Stanca, Ecaterina Miloș, Ogrin, Nedici, Valeria Sporia.

Serată literară in Blaș. In séra de Sân-Vásiu s'a ținut la Blaș in localul casinei române o nouă serată literară-musicală arangiată de reuniunea femeilor române de acolo. Cu asta ocaziune dșóra Melania Bréndusian a celit lucrarea sa despre „Poveștile Peleșului“, dna Otilia Mureșian a declamat „Coróna vieții“ de V. Alecsandri și dl Traian Mureșian a cântat câteva piese.

Reprezentație teatrală in Abrud. A doua zi de Crăciun s'a dat la Abrud o reprezentație teatrală, jucându-se piesa „Pentru ochii lunei“ de Labiche, localisată de dl V. Onițiu. Au jucat, cu mare succes, dșórele Eugenia Macaveiu, Sabina David, Eugenia Ciura, Virgilia Pușcariu și Roma Lucaciu, dimpreună cu dnii Petru Macaveiu, Toma Străjan, Ion David, Aurel Suluț, Petru Mladin și Ghionca, Dirigintele diletanților a fost dl Aurelian Trifan.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu va arangia aži sâmbătă la 719 ianuarie concert in Casa societății. Programa: Intéiu musica va cântă Marșul lui Mihaiu, apoi corul va cântă Deșteptă-te Române, de A. Mureșianu; „Obosit de munca zilei“ de Ventura și „Șcii tu mândră“ de G. Dima, cântate de dl I. R. Banciu, acompaniat pe pian de dșóra Olimpia Neagoe; „La o fată tineră“, de Flechtemacher, cor miest; „La icónă“ poezie de Al. Vlahuță, declamată de dna M. Moldovan; „Bobocele și inele de I. Vidu, cor bărbătesc; „Acorduri amoróse“ de G. Frühling, cor miest; „Te-am întrebat“ și „Sultanul de Maroco“ de Ventura, cântate de dl I. R. Banciu, acompaniat pe pian de dșóra Olimpia Neagoe; „Arcașul“ de Tăut, cor bărbătesc. Intre aceste, musica va cântă diverse piese naționale. După producțiune urméză jocurile naționale „Călușerul și Bătuța“.

Concert și teatru la Varadia Reuniunea de cântări și musică „Unirea“ din Varadia, a arangiat la 1|13 ianuarie concert și reprezentație teatrală. Corul a cântat intéi „Motto“, apoi piesele: Salutarea patriei

Botezul; iar dl V. Popovici a cântat solo, acompaniat de cor, „Sus la munte“. In sfârșit s'a jucat „Balul mortului“ comedie de V. A. Urechia. După teatru a urmat bal.

Teatru in Apoldul-de-jos. La 13 ianuarie s'a arangiat in Apoldul-de-jos o producțiune școlară, in sala cea mare a școlii. S'a jucat: „Soldan vitezul“ reprezentat de invățătorul R. Vraciu; „Florin și Florica“ operetă, jucată de elevii școlii și „Arvinte și Pepelea“ prin invățătorii R. Vraciu și N. Simulescu.

Producțiune tratrală la Cricău. Măne duminică la 8.20 ianuarie se va arangia in școla română din Cricău o producțiune musicală. Se vor cânta mai multe cvartete și se vor juca piesele „Pisica“ comedie intr'un act de Th. Alexi și „Coconul Leonida față cu reacțiunea“ de I. L. Caragiale.

C E E N O U ?

Hymen: Dl dr. Mihai Pop, medic in Găvoșdia, la 8.20 ianuarie se va cununa cu dșora Livia Stopon in Zgribești, lângă Lugoș. — **Dșora Eugenia Mateiu** din Sibiu s'a logodit cu dl Adalbert Sostavie de Letovanic sublocotenent in regimentul de artilerie al corpului de armată 12. — **Dl Valeriu Popescu**, absolvent de teologie din Blaș, s'a logodit cu dșora Maria Mera din Sângeorgiu-de-Câmpie. — **Dl Pavel Rudnean**, invățător in Satul-nou, s'a cununat acolo cu dșora Angelina Bălnojan.

Serbătorile la Seghedin și la Vaț. In zilele serbătorilor Crăciunului, precum și la anul nou au sosit atât la Seghedin, cât și la Vaț, o mulțime de români să viziteze pe osenđiți. Mulți din ei inse n'au obținut voia să pôtă trece pragul temniței și astfel s'au intors forte intristați. Cei ce au putut intră, i-au felicitat din inimă. Osenđiții au mai căpătut sute de depeșe și o mulțime de alte surprinderi din tôte părțile.

Dl V. A. Urechia — femeilor române. Ilustrul nostru bărbat, dl V. A. Urechia, a adresat femeilor române din Ardeal și Ungaria o scrisore prin care le mulțumeșce pentru multele adrese de recunoștință și de aderență. Scrisorea incepe astfel: „Măndre femei române! Măndre ve chiem, că române sânteti și mândră are drept să fie românca, care își știe de neamul ei, de unde e léganul lui și la ce popor a dat-o bunul Dumnezeu, ca mamă, soție, fiică...“ Apoi zugrăvind cu colori viue rolul femeii române, incheie: „Să trăiți, voi, femei române!“

Statua lui Tudor Vladimirescu. Mai mulți studenți din județul Gorj in România au luat hotărîrea de a ridică in Tergu-Jiu o statuă lui Tudor Vladimirescu. O comisiune de studenți s'a și prezentat la dl prim-ministru Lascar Catargiu pentru a-i cere autorisația să deschidă liște de subscripțiuni. Ministrul le-a dat acêsta autorisație.

Asociațiunea transilvană. Despărțemântul Brașov a fost convocat pe a doua zi de Crăciun la adunare generală in Brașov. Inse cu tôte că convocatorul s'a publicat de trei ori, nu s'a prezentat nime la adunare și astfel aceea nu s'a putut ține. In fața acestei nepăsări, biuroul a decis să mai convõe odată adunarea, sperând că atuncea se vor intruni mai mulți și eventual se va puté decide desființarea despărțemântului. Să notăm încă odată, că tôte aceste se petrec la Brașov, unul din cele mai de fructe centre culturale românești și să ne mirăm! — **Despărțemântul Dicio-**

St. Martin va ține adunarea sa generală in 23 ianuarie n. in D. St. Mărtin, sub presiul dlui Zehan, secretar dl I. P. Macavei.

Ajunul anului nou in Brașov. Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea vèduvelor sărace din Brașov a arangiat in ajunul anului nou o petrecere de dans, care a reușit escelent. Mai multe dame au purtat costum național din Ardeal; dintre aceste se notéză domnișorele Victoria și Valeria Branișce, Maria Bogdan, Maria Popea și Veturia Sunciali; costume din România au avut dómnele Bidu, Săbădean, Pop, Vlaicu și domnișorele Marieta Ilasievici, Luluca Nastași și Elena Stănescu. Petrecerea s'a ținut in sala cea mare a teatrului.

Legate și fundațiuni noue. David P. Simon, un fruntaș român din Lipova, mort in anul trecut, a lăsat următoarele legate și fundațiuni: O fundațiune de 1000 fl. spre scopuri bisericesci-școlare, pentru biserica și școla română din Lipova; o fundațiune de 200 fl. pentru corul vocal bisericesc din Lipova; o fundațiune de 100 fl. penru societatea română de lectură din Lipova. Acum vèduva repositului, dna Maria P. Simon n. Marienescu a predat aceste fundațiuni, la mânia respectivilor corporațiuni spre administrare, impreună cu literele fondationale compuse de dsa, conform dispozițiunilor testamentare.

Carneval La Blaș Reuniunea femeii or române va arangia la 19 ianuarie n. bal in sala dela „Hotel Univers“. Venitul curat este destinat in favorul Reuniunii.

Noul ministerin. Cabinetul baronului Bánfy s'a compus astfel: președinte Br. Desideriu Bánffy, interne Desideriu Perzel, finanțe Ladislau Lukács, comerț Ernest Daniel, agricultură cont. Andrei Festetich, justiție Alesandru Erdélyi, culte și instrucțiune publică Iuliu Wlassich, apărarea țerii br. Geza Fejérváry, a latere acelaș, croat Emeric Iosipovich. Președinte al camerei va fi fostul ministru de justiție Desideriu Szilágyi.

„Albina“ din Sibiu își va mări capitalul. Cu ocașiunea felicitării de anul nou, dl Parteniu Cosma, directorul esecutiv al institutului de credit și economii „Albina“ din Sibiu, a declarat, că consiliul de direcțiune, avënd in vedere avëntul puternic ce a luat institutul, a hotărît ca să duplice capitalul social, prin emiterea de noue acțiuni, ca astfel „Albina“ să numai fie avisată in operațiunile sale la bani străini.

Casimir-Perier, președintele republicei franceze, ales astă-véră la 27 iunie, a renunțiat. Se țice, că femeia și mama lui s'au temut grozav că-l vor ucide anarhiștii și din cauza acêsta ar fi abdicat. Joi a fost alegere de președinte nou. S'a ales Felix Faure.

Necrológe. Elena Trombitaș de Bethlen, fiica dnei Irina Moga mărit. Onaciu, a repausat la Mureș-Oșorhei in 4 ianuarie, in etate de 11 ani. — **Nicolae Raicu**, paroc și vice-protopop on. din archidieceasa Blașului, a murit la 6 ianuarie n., in etate de 84 ani.

Calindarul sèptemănei.

Duminica după botezul Dlui, Ev. dela Mateiu, c. 4, gl. 1, a inv. 1.				
Diua sèpt.	Calindarul vechiu	Călınd. nou	Sòrelt.	
Duminică	8	Preacuv. Georgie	20	Fab. și Seb. 7 40 4 44
Luni	9	Mart. Poliect	21	Agnes 7 39 4 45
Mărti	10	Parintele Grigorie	22	Vicenția 7 38 4 47
Mercuri	11	Cuv. Teodosie	23	Logod. Mar. 7 37 4 48
Joi	12	Martira Tațiana	24	Timoteu 7 36 4 50
Vineri	13	Mart. Emil	25	Int. lui Saul 7 35 4 51
Sămbătă	14	SS. PP. ucși in Sinai	26	Folicarp 7 34 4 53

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG, ORADEA-MARE.

și casa și buhaiul
și cogiocol și mălaiul

și față cu aceste are viteji eșiți din sinul lui cari căcă a-i aduce cu puterea lucrurile răpite, luate cu sila.

Un monstru din poveste fură din țera împăratului verde sôrele, luna și stelele, iar Făt frumos omoră pe monstru, aduce sôrele, luna și stelele în desagi acasă la împăratul verde, iar accla-i dă fata de soție și jumătate împărăția zestre.

Un bălaur se face stăpân peste unica fântână aflătoare în satul împăratului roșu și nu dă poporului apă de nu-i dă în totă ziua câte o fată mare să o mânânce, până în urmă trebuia să-i dea chiar pe fata împăratului. Pân' atunci a mers cum a mers, a suspinat și răbdat poporul, dar atunci se sculă Făt frumos și tăia toate capetele bălaurului și scose fata să și-o facă nevastă sieși; dar țiganul, sluga lui Făt frumos, mințește împăratului că el a omorât pe bălaur și cât p'aci eră să-i dea lui fata, care plângea și suspină, bine știind că altul e eroul; ba țiganul devenise chiar mire, ședea pe 12 perini la măsă, până i se demască mișelia, atunci fu legat de codele a doue iepe sirepe și făcut mii de bucățele.

În alt mit un om sărac avea o unieă holdă de grâu, și o lucră cu diligență și holda se făcea până eră de secere, iar când da să o secere, un bivol negru mare i-o pășcea și săracului nu-i rămânea decât truda, până ce unul din feciori, cel mai mic, cel mai voinic, mi-l urmări și mi-l omori; din acel cias holda remase nebântuită, și — de și mică — le da hrana de toate zilele, erau singuri stăpâni peste ea.

Cine nu vede în bivolul cel negru al acestui mit pe asupritorii poporului de jos ai acestei țeri cari pășcea și cea mai mică holdă a săracului, până ce un Horea, Iancu, Pinteia și alții îl alungară?!

Evident că pe asupritorii poporul i-a urit și-i ureșce, iar pe mântuitori i-a cinstit, venerat și îndumnețit chiar, ascriindu-le nemurirea chiar. Moșii nici azi nu cred că Iancu ar fi mort, iar despre Pinteia vitézul sunt feluri și feluri de mituri, unde se susține despre el lucruri supra naturale, precum vom vedea.

Dar cine a fost Pinteia vitézul? Cum de numele ui a ajuns departe de locul unde el a petrecut și murit?

În munții de mieță-nôpte apus ai Ardealului este un sat cu numele Măgôcea, locuit exclusiv de Români, ca toate satele din apropiere. Românii din Măgôcea erau toți nobili, nu slugiau adevca la „domni“, dar nici nu aveau iobagi, erau adevca stăpâni pe ce aveau ei, dar nu-ș însușiau dreptul de a fi stăpâni și peste al altuia. Unii din ei erau ômeni mai cu stare, iar alții erau mai săraci, căci locul e puțin productiv, mai numai din economia vitelor se susțineau până înainte de asta cu o sută de ani, încet cu încetul lăzuiră păduri și-și făcură loc de bucate.

Acuma-s cam 200 de ani trăia în Măgôcea un bocotan numit Stupul, căci eră bogat ca un stup care-i mai bogat. Între alți servitori avea Stupul și unul mut cu numele Cupșa Pinteia. Un an de zile îl slugi Pinteia pe Stupul, dar nici un cuvânt din gura lui n'a scos; toți îl credeau mut, că eră tăcut și gânditor. Părinți nu avea. Și Stupul purtă reu pe Pinteia, nu-i da nici de mâncare de ajuns, iar lucră până-i părăiau ôsele. Se gândia adesea bietul Pinteia la dicala cântecului:

Cine-i slugă la altul
Multe rabdă săracul;

Las să rabde, decât șede,
Codru-i mare și nu-l vede!

Odată fiind la plug Pinteia cu stăpânul, acesta, de ce, de ce nu, destul că ia oticul și îl incinge pe Pinteia peste spate. Acesta a fost prea mult și pentru un mut. Deci se infuria, băgă codoriștea sbiciului în pământ și strigă răstit către stăpânul său: Până face codoriștea asta frunză verde — nu me mai veți; va fi amar de zilele tale, de va inverși până de azi într'un an! Cu aceste vorbe Pinteia apucă codrul, iar Stupul rămase incremenit când auzi amenințarea din gura lui Pinteia, pe care-l ținea mut.

La anul veni Pinteia chiar în acel loc și află codoriștea sbiciului inverșită. Atunci începă a țice 'n frunză de bucurie că i-a venit vremea. S'a pus și a belit tuspătru boii Stupului, și-i frige și-i mânâncă cu ortacii, iar Stupului i plăteșce cu doue chichii de bani (după alții a dat Pinteia o chivără de bani slusnicii care-i da de mâncare, până fu slugă la Stupul.) Apoi s'a dus și dus a fost până 'n ziua de azi. Lumea lui de aci încolo a fost codrul, unde-și avea conacul cu ortacii lui, care erau la număr 12. Mai mult se ținea Pinteia pe dealul ce este spre mieță-nôpte dela Lăpuș și care deal până în ziua de azi se numeșce Șatra Pintii. De acolo da năvală asupra bogaților, cu deosebire asupra ômenilor neguțatori, îi despoia de bani, din cari făcea parte și la săracii din satele vecine. De aceea suflet de om nu l'ar fi tradat pentru cât bine-i în lume, că eră spaima bogaților și mila săracilor, iar săraci și p'atunci erau mai mulți în lume decât bogați.

Multă vreme, mulți ani de-arëndul o fi trăit el cu ortacii lui prin codrii, eșind pe la strimtori după bani și gălbiori pe la cei neguțatori; multă vreme o fi cutrierat el munții cătu-i dela Lăpuș până 'n Maramureș și Bucovina și Moldova, ba și în mijlocul Ardealului a intrat, tot prin codrii, veți bine, că dór țice cântecul:

C'o lăsat cetăți și sate,
Că sânt pline de păcate,
Și-o intrat în codrul verde,
Unde uritul se pierde.

Pecând calicimea, sărăcimea, mulțimea nemulțămă cu starea lucrurilor, povestiau cu bucurie de vitejiile lui Pinteia: pe atunci bocotanii, bănoșii, asupritorii tremurau când îi aușiau de nume și ar fi dat ori cât, numai să se potă mântui de el. Între mulții lui dușmani erau și cetățenii din Baia-mare, cărora le făcuse în multe rânduri daune însemnate, din care cauză aceștia și erau cei mai însemnați dușmani ai lui; dar Pinteia habar n'avea de numărul dușmanilor, nu; el trecea de-alungul și de-alatul Băii-mari cântând:

De-ar avé dușmanii modru,
Face-m'ar cenușă 'n codru;
De-ar avé dușmanii rënd,
Face-m'ar cenușă 'n vânt!
Ingrigiatu-s, nu me las,
Să fac voia la pizmaș!

Tradiția ne spune că într'o érnă grea eră Pinteia cu soții lui pe Șatra Pintii și erau în mare lipsă de bucate, venise greul traiului, de și bani aveau destui. Deci el a ținut sfat cu soții ce ar fi de făcut, și a ales pe trei ênși și le-a dat bani să mergă în Baia-mare s'aducă vin, pâne și sare. Dar cei trei se codiau, că fără el nu cutezau a intră în cuibul cel plin de păcate

in Baia-mare. Deci au dis cătră Pinte: Căpitane, noi vom merge in Baia-mare, și-om aduce vin, pâne și sare, decă ni-i spune din ce ți-a sta mórtea? că ei bine șeiau că pe Pinte nici glonțul nu-l prinde. Și el le-a spus că din trei fire de grău de primăveră și dintr'un plumb mic de argint, acela, decă le-a infundă cineva in pușcă, l'or prinde și l'or omori; dar alt glonț pe el nu-l prinde.

Și s'au dus ortacii la Baia-mare, și au tērguit, dar când la întors inapoi i-au prins pandurii și i-au legat, și au vrut să-i omóră. Iar căpitanul orașului le-a făgăduit că i-a lăsă slobodi de vor spune ei din ce va sta mórtea Pintii, că glonțul din pușcă nu-l prinde. Și ceia, de frică séu din reutate, au spus, iar pandurii s'au dus conduși de soții lui Pinte până la Șatra Pintii și acolo s'a iscat între haiducii Pintii și între pandurii orașului o luptă inverșunată, dar Pinte a cădū mort lovit de un glonț de argint și de 3 fire de grău de primăveră, iar capul i l'au tăiat și pus pe pórta cetății dela Baia-amre, unde in tótă săptămāna il pep-tenă odată o romāncă și-l arată poporului ce veniā la tērg, ca să se convingă că de bună sēmă Pinte vitezul e mort, de ore ce poporul nu vré să credă că și Pinte pōle murí. Despre consoții lui Pinte șie poporul atāta că unii au cădū in lupta cu pandurii din Baia-mare, iar cei trei ce vëndură secretul lui Pinte furé ținuți in temniță până vor murí de bētrānețe, ei furé ținuți numai cu simbure de nucă și cu vin vechi. Așā am auđit legenda Pintii dela un moșnég dela noi, din Reteag, numit Ion cel mare, și așā am auđit-o dela Cupșa Vasile din Strāmbu, comună aprōpe de Măgōgia care sustinea că el este din familia lui Pinte.

In fōia „Gutinel“ ce apăruse la 1889 in Baia-mare aflăm in 2 rēnduri schițe din viēta lui Pinte vitezul, una scrisă ca foiță de dl avocat Nicolau Nilvan, iar alta ca notiță istorică scrisă de dl Vasile Vaida; tot cam atunci publică și dl S. Fl. Marian in „Revista politică“ a Bucovinei o legendă „Valea lui Pinte“, iar subscrisul tot acolo publicai 2 poesii relative la Pinte; de unde se vede apriat că numele lui Pinte erā cunoscut in întreg Ardealul, Bucovina, Maramureș și o parte a Ungariei.

Cugetări.

Când artistul se gāndeșce la bani, pierde simțimēntul frumosului. *Diderot.*

Mai ades nu judecām pe alții, ci ne judecām facultățile nōstre in alții. *Sainte Beeuve.*

Fericit acela a cărui conșciință vine fără témă la bara amintirilor sale! *Aurelien Scholl.*

Iubirea e o comedie ale cărei între-acte țin mai mult, decāt piesa. *Angel.*

Șciința mult a făcut deja, decă a reușit să invingā indiferența séu desgustul ómenilor. *d'Aillecourt.*

Puterea s'asēmănă cu un clopot; ea opreșce pe acei ce o pun in mișcare, s'auđă alt sunet, decāt pe al ei. *Beranger.*

Uitarea vine omului pe neașteptate ca și somnul.

In nōptea pustie.

Nendurat și rece vēntul
Bate 'n gēmuri și le mișcă
Și albind cu nea pāmēntul
Cāntă sarbed ca o trișcă.
Și frecāndu-se de-olaltă,
Fioros crengile crișcă;
Pe movila cea inaltă
El invērte o morișcă...

Se imprăștie pe dealuri
Seame moi și mērunțele;
Iar pāmēntul dōrme 'n va'uri
Și e neted ca o piele.
Séra vine 'ncet din luncă
Și s'aședă cu-a ei stele,
Ca o pace dupā muncă
Peste mințile rebele.

E tārđiu, din sat un fluier
Mai strābate printre gēmuri,
Și vuind turbat in șuer
Sbōră frunțele din ramuri.
Peste apele 'nghețate
Dorm a cerurilor flāmuri,
Și sub grigile uitate
Dōrme pacea peste neamuri...

PETREA DELA CLUȘ.

Bucuria cea din urmă.

(Urmare.)

IV.

Salcāmii își scuturaseră florile și le ninseseră pe subt ei și pe marginea drumurilor; apoi teii își făcuseră rēndul și dēnșii...

Grāul incepuse să dea in copt, un fel să batā in roș-ruginit, alt-fel, in galben deschis, și la suflarea vēntului tōtă marea de fire cu spice in vērș, să se facă valuri, valuri. Iar sōrele trecea in fi-te ce ți pe cer, ca pe o punte bollitā, și vērșā peste ele cāldurā și luminā.

Tarlalele de porumburi se făcuseră țihlā de pădure; la fi-te care cocean numērai doue și trei păpuși, verđi și pline, din creșcetul cărora curgea ca o betelā de mirēsā, mātasea poleitā de lumina sōrelui.

Și māndre se mai nāluciau de departe ochilor și tarlalele de grāu!

Copiii alergau pe furiș, in ciasurile de odihnā, se strecurau in porumbișce și furau mātasea.

Fetele croiau păpuși de cārpā, iar mātasea porumbului le-o făcea pēr; bācții o puneā să se usuce, o rescuciau in foi de hārtie și o fumau pe ascuns in loc de tutun.

Diua, ori nōptea, auđiai cāte-o impușcăturā care resunā până cine șie unde și se pierdea in desimea pădurilor ce făceau margine zarei.

Pāndarii impușcau ori un cāne care din sat se strecurā ca hoțu să caule porumbi in lapte și să-i mānānce; ori trāgeau dupā vr'o vulpe, care, dupā ce da intr'amurg, se furișā și ca din pădure să facā stricăciune in porumbișce.

Guy de Maupassant.

Tăgășitul după serbători.

Dile treceau după dîle; sfântul Petru se apropia. Eră să vie acasă, în sfîrșit, băiatul părintelui Andrei, Mihai Murgulescu.

De ce se scurtă vremea mai mult, de ce frămîntare mai adîncă se făcea în sufletul părintelui Andrei.

Mihai nu-i scrisese decît odată dela Paște, câteva rînduri numai, și în ele nimic îmbucurător, nimic care să vîdască schimbare în hotărîrea lui.

În sfîrșit, iacă într'o dîi către seră vătășelul dela primărie îi aduse o scrisoare.

Mănile prinseră a-i tremură, și cu greutate rupse plicu la două mîrgini, așa cum făcea el cu toate scrisorile.

Preotésă se apropiase pe nesimțite ca o umbră și-și ținea resuflarea.

După ce-și potrivî ochelarii, părintele Andrei începî să se străduie cu cetirea. Vederile îi erau turburi, scrisoarea-i tremură între degete.

Trecu multă vreme după cetire, și părintele tot mai ținea scrisoarea de năințea ochilor; tot par că mai așteptă să mai vîdă ceva... Ori pôte sărise vr'un rînd și tocmai în acela Mihai îi spunea vestea bună, vestea mare...

Lăsa pe urmă să-i cadă brațele, cu mînile încheștate pe scrisoare și căutăturile i se pierdură...

— Ce scrie Mihai? întrebă preotésă cu glas încet, ca suflarea de vînt care abia se simte.

Părintele Andrei tresări și se întorse sperios la dînsa. Iar după ce-o privi câteva clipe, răspuse:

— Vine a doua dîi de sf. Petru... Ci-c'au sfîrșit esamencle lui și vine... Vie sănștos... sfîrși părintele încet de tot.

— Să te audă Maica Domnului; vie sănștos... și preotésă dădu fuga în casă să plîngă de bucurie.

Mihai venia, eră să-l vîdă, să-l sărute... Ori ce-o vré să se facă, pentru dînsa eră tot Mihai...

Numai părințelu ei nu se mai însenina la chip și nu se mai bucură în suflet!...

Bine eră să fi vrut Mihai tot preot ca tată-său să remăie...

Dar decă nu-l trăgea inima, de ce și părintele s'arătă pînă într'atîta mîhnit?

Biéta preotésă eră între supărarea adîncă ce-i pricinuia doru părintelui și bucuria c'o să se întorcă Mihai...

Veni și sf. Petru.

În dîua aceea biserica fu plină ca de obicei la mare prasnîc.

A doua dîi eră să vie Mihai!

De mult, din tinerețile lui, — și pôte nici atunci în vremurile puterei, nu grăise părintele Andrei cu atîta pornire, cu atîta credință și dragoste de biserică și de daru preotesc, ca în dîua aceea, ajunul sosirei lui Mihai.

Nu fusese ore sfântul Petru unul din cei doisprezece apostoli cari propovăduiseră în numele lui Christos iubirea între ómeni, iubirea de biserică și de adevăr?

Cu ce căldură grăi părintele de vieța acestui apostol!

Nu fusese dînsul acela care se depărtase de credință și de Mîntuitor și se apropiase iarăș, și remăsese apoi mai bun, mai drept, mai credincios după pocăință și întorcere?

Iar gîndul îi fugi, cît clipirea unui fulger, la fusesu Mihai...

Decă și el s'ar întorce și n'ar remăne stălp neclintit în Credință?...

O! da, o să se întorcă... Așa minune o să facă Sfântul Petru, a căruia prăsnuire o sevărșise cu atîta întinerire de puteri...

Și grăi înainte părintele Andrei de toate sfințele fapte ale Apostolului, iar apoi făcu o potrivire între acei propovăduitori înainte mergători, și urmașii lor, preoții...

Nu erau dînsii vrednicii moștenitori cari au primit și au păstrat, în curgere de vécuri, comóra Credinței?

Și, ei, acești urmași, nu au împărțit pretutindeni și tuturor cu mîna plină, cu dărnicie, învățăturil Mîntuitorului lumii?

Ce e biserica, decă nu casa Credinței, a frățici și a nădejdei de mîntuire?

Ce sînt preoții, în sfîrșit, decă nu investiții cu darul de-a ține pururea aprinsă făclia luminei sufletești?...

Și ce tăcere eră în casa Domnului în care glasul întinerit al părintelui Andrei rîsună și imprășcîcia fiori în inimile sătenilor.

Cu capetele plecate, cu urechile neadormite, cu credință și dragoste ascultau toți și pricepeau cuvintele deslușite spuse, cuvintele dătătoare de lumină ale părintelui Andrei.

Și așa plin de dulcea nădejde ce-i licărise în vremea cuvîntării despre apostolul Petru, părintele purcesc acasă. Eră mulțumit de el și de tot ce se află împregiuru lui. Ce frumos strălucia sórele! — Ce mîndru îi strălucia și lui chipu!

— Preotésă, îi dîse el, cu risu lui care lumina casa întregă și sufletul ei, — pune-te și fă azime, taie o găscă și două găini și găteșce mîsă împărătésă pentru dîua de mîne. Se întorce dór Mihai al nostru și inima îmi spune că bucurie o să ne aducă.

— Bine, părințele-suflete, bine... Iaca fac, iaca fac...

Și zor preotésă, cu mînele sufocate pînă în sus de cote, cu rochia zuvelcată pînă la brău îi ardeau ochii de bucurie și nu-și mai găsia locu...

Pînă să se liniștescă puțin, greși de tăia două gășce și o găină; mai să puie gășca pentru supă și găina pe orez... mai în loc de azimă, eră să puie să facă malaiu...

Pentru diminéță le-avî inse toate cu rostul lor.

— Mihai eră să sosescă de prînd.

Cum mai strălucia fața de mîsă albă, farfuriile, tacămurile și paharele subț nukul uriaș.

Vîntu nu bătea; dar cei doi plopi dela pórta, care vedeau departe tare tremurau și fișiau, stînd gata par că să vestescă apropierea óspetelui.

Griveiu, neastempérat și el, se tot învêtia în giurul preotesei și rînjiá, și da vêrtos din códă; mai să-și vire botu în óla cu supă pe care preotésă o pusesse mai de-o parte, pe o laviță

Părintele Andrei se plimbá prin curte în lung și în lat, și i se părea că ciasurile stau pe loc, că sórele și-a uitat de drum, ca odinióră la luarea Ierichonului.

În sfîrșit, s'auđiră tropotele unor cai și vuetul unei căruți în fugă, pe șosea, în spre casa lui...

Zor la pórta; zor pe preotésă după părintele... Haide și Griveiu pe urmă-le.

Căruța se oprî în dreptul porții și Mihai sări.

Sărută mâna părintelui, care-l sărută pe frunte, și cu mumă-sa aninată de gât, intră în curte.

Din șosea mai mulți rumâni cu nevestele priviau la dênșii, și clătinau din cap cu bucurie.

Mulțumirea părintelui eră mulțumire și pentru dênșii.

V.

Trecuseră vr'o câteva zile din cuptor și nici părintele Andrei nu deschidea vorbă cu fiu-seu, nici Mihai cu părintele.

Se plimbau amândoi pe unde se începuse secerea; priviau la secerători cari tot dărîmau zidul de fire cu spicele plecate și înălțau ici colo din snopi peste snopi, picior și din picior, clai.

O luau în spre ovăsuri, străbăteau porumburile care treceau de creșcet și se bucurau de vremea cea bună, de munca cu spor a rumânului, care avea de ce să mulțămescă lui Dumnezeu.

Intr'o duminică iaca le veniră musafiri, un preot dintr'un alt sat, care se ducea la oraș cu preotésa și cu nepóta lor, o fată de vr'o 16 ani, fôrte cu vino-ncóce la chip.

Până să mai rêsufle caili, până să mai schimbe o vorbă, doue, iaca se făcú de prând.

Ba că plecăm, — ăia; — ba să remâneți, — alde părintele Andrei; — ba că arșița o să fie mare după prând, ăilalți; — da las că-ți plecá mai pe séră, — părintele Andrei și preotésa; — în sfêrșit rêmaseră óspeții.

Luase séma părintele Andrei că Mihai se cam da pe lângă Frusinița, nepóta popei Gândilă, — și-i trecuse ceva prin gând, ca o lumină prevestitoare de bine.

Iaca pricina stăruiței ca să-i remâie prietenul la mesă.

Mihai eră un băiețan de vr'o optspredece ani, nalt, chipos, mustața-i mijiá negriciósă; ochii negri îi erau vioi și cu privire dréptă, curată; risul deschis și din inimă; vorba la locu ei, cumpenită, cu duh la glumă; glasul cam gros, bărbătesc.

Aducea la chip cu părintele; așa cată să fi fost și el în vremea lui, dór atât că n'a avut pecetea deșteptăciunii și a cunoștințelor inaintate, care se vedía la Mihai.

(Va urmá.)

RADULESCU-NIGER.

M e t e o r i i.

(După François Copée.)

 Când veđi cădend din cer o stea,
 Am auđit că se 'mplinește
 Dorința ce te stăpânește:
 Doresc să nu me uite ea.

Ș-o véră n'trégă am privit
 În tóte noptile la stele,
 Purtat de dorul dragei mele:
 Cădeau, — ea nu m'a părăsit.

Ađi cerul e intunecat,
 În bolți o stea nu licărește.
 Nimic din ea nu-mi mai vestește.
 Póte de mult m'o fi uitat.

RADU D. ROSETTI.

Copilul nimênui.

Dramă în patru acte de Alfred Touroude.

(Urmare.)

Scena III.

Robert, Maximilian.

Robert (după o tăcere.) Cine-i persóna acésta?

Maximilian (sund.) Cine?! Un om de lume.

Robert. Unul care-i place să trăiescă, nu-i așa?

Maximilian. Te rog să nu-l desprețuești pentru câteva cuvinte cam pișcătore.

Robert. Câteva cuvinte?... Dar el ș-a bătut joc de mine încontinuu... de mai mult de doue ciasuri de când își ride de înțelepciunea mea, atât la mesă, cât și aicea, cât și peste tot locul! (Intră un lacheu ce deșertă mesă, și dă drumul storului dela oglindă.)

Maximilian. Negreșit că face o necuviință... căci faptele tale nu trebuiesc să fie criticate. Inse crede-me, el merită indulgența ta. O! nu-ți voi ascunde de loc: e un om fôrte sarcastic, pasionat, ciudos. Își petrece viéta, în niște cercuri în care noi nu ne petrecem decât orele nóstre de nebulie.

Robert. Și pentru ce-l primești în casa ta?

Maximilian (riđend) Și pentru ce nu l'aș primi? Mi se pare că în astă séră el e aici tocmai în cercul seu! Salvoy mi l'a prezentat nu de mult, și de altmintrelea este un óspe plăcut, și nu lipsește la nici o petrecere...

Robert. Atunci e un soiu de parasit...

Maximilian. Ca și toți cei ce nu sânt tot atât de bogați ca noi, și împărtășesc totuș plăcerile nóstre. Nu, acest om, cu un capital fôrte slab, are un venit de cincideci de mii de livre, — de ore-ce trăește ca și când l'ar avé. Fiind totdeauna invitat, el nu plătește decât cu spiritul seu. Ș-apoi foițele...

Robert. Dar, atunci omul teu de lume e un carfor!

Maximilian. Nu; e un jucător prea loial. Nimene nu póte să-i bănuescă nimic, nici chiar societatea în care trăește, și în care s'a născut chiar.

Robert. A!

Maximilian. El nu știe nici ađi cine i-a fost tată; cât despre mama sa, ce se numiá Celina Dauvray, el nu vorbește nici odată.

Robert, Celina Dauvray...

Maximilian. Nu poți s'o cunoști, căci el are, după cum singur a spus-o, treiđeci și cinci de ani! — Negreșit c'a fost născut din niște părinți nedemni...

Robert. Eu nu-l invinovátesc de asta; numai ț-o spun că mutra lui nu-mi place de loc, și nici a mea nu cred să-i placă lui.

Maximilian. Ești un nebul. În locul teu, dragă Robert, aș lăsá pe toți bărbații să me privescă ori cum cum le-ar plăcé, negândindu-me decât să fiu bine primit de femeii!

Robert. Taci! Vine cineva.

Scena IV.

Lebrun, Salvoy, Armand, Turguoisa, jucătorii.

Lebrun. Scumpul meu, am urmat povețele tale.

Robert. Ei, și?

Lebrun. Ș-ai câștigat șese sute de Napoleoni, dragul meu! (Turguoisa vine la Robert.)

Turguoisa. Șese sute de Napoleoni! douespredece mii de franci!

Robert. (Cam surprins.) Domnișoră!

Armand. Ostenelă insedar, copila mea!

Robert (privind întei pe Armand.) A! îți riști încă de mine? (*Mergând la Turguoisa.*) Cât ești de frumoșică! (*O pune să sedă lângă densusul.*)

Turguoisa. O nu!

Robert (tot pentru a infruntă pe Armand, foarte aprins.) Ai niște mâni de ducesă... și niște ochi...

Maximilian (cu aprôpe jumătate voce, pe timp ce Robert vorbește) Bravo!

Turguoisa (leger și repede.) Dar sânt prea mici!

Robert. Sânt adorabili! Ve place culorul albastru, după cele ce vîd?!

Turguoisa. Albastru, roz... și blond! Tôte culorile dulci... gingașe...

Armand (Punându-se lângă Turguoisa.) Ascultă-mă Turguoisă.

Turguoisa. Ce? (*Robert scoldă pe Turguoisa și o duce departe de Armand.*)

Robert. Hai să ședem dincôce. Șcii că ești de o frumuseță încântătoare!

Turguoisa. Creți?

Robert. Pe onôrea mea! (*Rîsete și aplause ale amicilor.*)

Armand (mergând la Turguoisa.) Vîno cu mine Turguoisa; eu am a-ți spune ceva mai serios decăt un madrigal!

Robert (punându-se între ea și Armand) Dar nu pot vorbi cu dta un moment?

Turguoisa (luându-i brațul.) Cum nu!

Armand (inturnând spatele.) Atunci bună séra! (*Șieși, prefăcându-se neîncredător.*) Asta nu va dură mult.

Robert (mergând spre stînga.) Șcii că-mi placi mult?

Turguoisa. Cu atît mai bine, căci și eu te găsesec încântător!

Robert (forțe desmerdător, vîdându-se aprobat de toți amicii sei, beat în tôte privințele.) Ai cel mai frumos pîr blond din lume. Haidem dar la joc, te rog.

Turguoisa. Cu plăcere, scumpul meu! (*Robert vîdînd pe Armand cu ochii ațintiți spre el, se plîcă și sărută umêrul Turguoisei, și trecîndu-și brațul în giurul taliei ei, o duce în afară de scenă, aplaudat din gesturi de amicii sei.*)

Scena V.

Aceiași, afară de Robert și Turguoisa.

Armand (a parte, triumfător.) Și tu creți că me infrunți?

Lebrun. Mi se pare că amicul Robert a început să-și cam pîrdă sfiéla sa!

Salvoys. Turguoisa asta șcie ca să nvertescă bine capetele! Ha! ha! ha!

Maximilian. Cum? voi rideti?

Armand. Și eu rid ca densusii...

Maximilian. Dar... pe dta te credeam furios...

Lebrun (ridînd.) Li eră frică de vr'o cêrtă!

Armand. Pentru Turguoisa! Frumôsă glumă! Numai proștii se pot bate pentru o Turguoisă.

Maximilian. Și sêrmanul Robert s'a inciudat pe tine!

Armand. Pentru glumele mele pôte? N'ar mai lipsi decăt să vrea să me străpungă, pentru că l'am făcut să bea un vin bunîșor, să câștige niște bani strîlucitori, și să seducă o femeie frumôsă! Ha! ha! cu-

nosc eu astfel de virtuți; el me infruntă în acest moment; — mâne îmi va mulțumi.

Lebrun. Puritanul nostru se emancipéză!

Armand (privind ora.) Da!... Dar cred că desertarea sa nu ne pôte face să părăsim jocul.

Salvoys. Tocmai! vîno Armand!

Armand. Incepe partia; viu și eu într'o minută (*Ineet lui Salvoys.*) Să te 'ntorci cât mai curînd. (*Toți încep a sui scena, Armand singur remâne.*)

Scena VI.

Armand singur.

— Ah! El vré să me infrunte și să arâte amicilor sei că nu-i un găgăuță! — Șcieam eu bine că și el trebuie să pătîmescă de slăbiciunea comună. Ah! Frica du ridicul! mama primelor greșeli bărbătești, pragul abisurilor! E! e! filosofii au dreptate! omul e moșniță! A! Salvoys... inchide ușa. (*Salvoys inchide ușa și descinde.*)

Scena VII.

Armand, Salvoys,

Armand. Am a-ți cere un serviciu.

Salvoys. Vorbește; ce vrei?

Armand. O simplă complexanță. Scobóră te prin scara cea mică, pe colo! vei găsi jos așteptând o femeie, într'o trăsură. Adu-o aici... Spune-i că eu o aștept aici... și va veni numai decăt.

Salvoys. Prea bine!... dar ian spune-mi...

Armand. O! asta nu e ceea ce creți tu! Îți voi spune totul mai târziu. Dar acum du-te, căci me grăbesc. Inse nici un cuvînt nimêrui! Du-te și-ți mulțumesc.

Salvoys. N'ai pentru ce-mi mulțumi. (*Eșînd.*) De îndată ce e vorba de o femeie... și mai ales pentru Armand, cărui îi datoresec mult...

Scena VIII.

Armand, singur.

— Negreșit că ea trebuie să fie vînit jos! Ne fiind decăt o întreținută, ea trebuie să simtă indetul că între ea și amantul seu lipsește legătura de respect și de datorie, pentru ca să nu tremure, pentru ca să nu vie. O cunosc eu! Indignarea și rușinea vor pîtrunde inima ei și vor ucide amorul seu! ea va desprețui pe acest Robert! plină de despreț și de furie, de rușine și de temere, ea va fi a mea! Oh! voi duce-o departe de Paris, departe de acéstă lume infectă! Inima-mi svăcneșce nerăbdătoare și plină de friguri. La urma urmei eu o voi salvá! Câte miserabile n'au fost ceea ce este ea!? Și Robert va părăsi-o mai curînd séu mai târziu! e lucru vîdut; o voi salvá! Dar vîno... ci vîno odată! — Căt e de lungă o minută de așteptare... A Dómne!... vine cineva pe aici!... Ea aci! Ah! șcieam eu bine că ea va vîni... șcieam eu bine!... Tôte ușele sânt inchise?... Da! (*Merge și lasă storul.*) Ah! ce frică mi-i!

(*Va urmă.*)

N. A. BOGDAN

Câți ômeni sânt cari n'au habar de fericirea resemnării, luând-o drept slăbiciune. *Joseph Droz*

Balul.

Suntem in carnaval. Veselie și dans in toate părțile. E sezonul balurilor.

Bal! Ce cuvânt magic! Câte simțiri deșteptă el! O șală intrăgă de impresiuni, o vibrațiune a tuturor córdelor sufletești, dela fericirea cea mai suridătoare până la desperațiunea cea mai sarbădă. Aprópe fiecare in-timpină balul dintr'un punct de vedere, care se deosebește de al celorlalți.

Pentru unii este raiu, iară pentru alții iad; unora le aduce mântuință, câtă vreme pe alții îi prepădește cu totul; unii îl salută dar cu totă bucuria, iar alții fug de el ca de Satana.

Este foarte greu a găsi balului o definițiune, care să fie acceptată de toți; de aceea vom lăsa pe fie-care să răspundă in persoană la întrebarea că ce este balul?

O fată tineră:

Balul este fericirea cea mai mare, raiul pe pământ. A dansă totă noptea, ah ce sublimă simțire! Legănată de valurile plăcerilor: nu veđi, nu auđi nimica, decât musica dumnezească, ce te face să sbori, neatin-gând pământul, prin lumi cerești.

Un părinte cu cinci fete de măritat:

De n'ar fi și afurisitul acesta de carnaval cu nesfârșitele sale petreceri și baluri! Cât îi ھیua și noptea, să n'ai alt gând decât să faci parale pentru toalete! Uf! m'apucă nădușeli, când primesc v'ó invitațiune, căci creditul e pe gătate. Incai de-aș puté mărită una, dar nici o speranță!

Un tiner:

Balul este ھیasaș poesia intrupată. El îți ofere deliciosul privilegiu, d'a puté valsă braț de braț cu ființa pe care o iubești, o adori. Fórté frumos a scris fericitul Depărățean:

Danțul, cântul și amorul,
Sunt isvorul
Fericirii omenești!

O gardedamă:

Ce plictisělă grozavă! A sta totă noptea aici, privind săriturile aceste caraghiose. Pe vremea mea tinerimea jucă mai frumos, las că și ea eră mai cum se cade, nu ca astăzi niște pitici. Am chemat fata acasă de trei ori, inse nu voește să vină. Eu nu pricep ce plăcere póte să aibă 'n pravul acesta. Stau să me inec. Bine-i de mătușa, că dórme. Haid să 'ncerc, de-aș puté și eu moțái.

Un oficer:

Balul este un câmp de bătălie, unde mai de multe ori tocmai cei mai tari remăn invinși. Bucuros aș vré să capitulez și eu, numai de-aș găsi una cu — cauțiune.

O Syrenă:

Balul pentru mine e ceea ce apa tulbure este

pentru pescari. Arunc mregea, fără să știu ce-am să prind: o mrénă de aur séu un — Stockfish.

Un filosof:

Un bal imi pare o casă de nebuni. Auđi dta, să se prindă doi ómeni trezi și să sară de-alungul salei. Este asta o stare normală? Bine ھیce latinul: Nemo saltat sobrius.

Un financier:

Nicări atăția ómeni cuminți ca intr'un bal, căci acolo toți se duc făcând combinațiuni, planuri și socoteli. De multe ori socotela este — neplătită; cu atât mai ardente sunt speranțele in viitor. Mulți se păcălesc și așteptă — balul viitor.

Un medic:

Balul e doftoria cea mai priinciosă pentru fete. Ori cât de bolnave ar fi ele, invitarea la un bal numai decât le pune 'n picioare.

Un profesor de fizică:

Balul este privilegiul care prin dansul esagerat prepădește totă construcțiunea fizică a individului, întări-tând prea din cale afară mușculatura, prin ce corpul intreg devine diform și urit.

Un pictor:

Cele mai frumoșe modeluri de grație le poți găsi intr'un bal, unde surisul dă feței o espresione senină și mișcarea elastică a corpului îți imprimă o infațoare svelță și juvenilă.

Un matematic:

Decă intr'un minut, poți să faci in vals o sută treiđeci și cinci de pași, — căți kilometri ai puté străbate intr'o óră?!

Un dansator:

Un vals! Numai un tour! Nu este in lume a't dans atât de 'mbătător ca valsul. Nici nu cunosc poe-sie mai minunată decât aceste patru rënduri ale lui Șerbănescu:

Pe parchetul salei, ei lunecă, sbórá,
Cum saltă pe valuri o barcă ușórá;
Și d'ating pământul cu al lor picior,
Se lovesc de ceuri prin sufletul lor!

Un modist:

Balul nu-i decât un reclam viu al nostru, o esposiție mișcătoare de toalete de bal. Ochiul ager vede numai decât, care unde s'a gătit. Sperez că pentru balul viitor toate ș-or face comandele la mine.

Un glumeț:

Balul este un têrg mare, unde s'adună vëndători și cumpărători; de multe ori aceștia sunt fórté puțini și nu prea cutéză să facă angajamente, neșciind ce-a-duce viitorul

E bine, știți acuma ce este balul?

S'ascultăm și pe poetul. Têlcuitor al sentimentelor, el de sigur are să ne spună adevêrul.

Poetul Șerbănescu, in clasica sa poe-sie „Valsul“, cântă astfel balul:

Orchestra se sparge 'n valuri d'armonie ;
 Balul se deschide și cu veselie
 Lumea se aruncă in nebunul valț :
 Toti danțez cu sete fantasticul danț.
 Sala este mare, sala este plină
 D'armonii, profumuri, femei și lumină ;
 Suavele grații mințile-ți răpesc,
 Ochii ți se 'mbătă de tot ce privesc
 Și se rup din peptu-ți suspine profunde :
 Ah! ș-aici femeia, precum ori si unde,
 Este o minune a lui Dumnezeu!
 Femeie, femeie! cui să me 'nchin eu ?
 Aceluia care astei lumi te-a dat ?
 Ție ce dai ceea ce el a uitat :
 Dulcea fericire a unui traiu greu ? ...
 Femeie, femeie! ție me 'nchin eu.

Eu me asociez poetului

IOSIF VULCAN.

Ilustrațiunile din nr. acesta.

Guy de Maupassant. Literatura franceză modernă a perdut înainte c'un an pe un escelent cultivator al beletristicii. A murit Guy de Maupassant, distinsul povestitor, care cu novelele sale, scose din viața reală, a devinit scriitorul cel mai gustat al clasei inteligente.

Cercul seu de cetitori s'a recrutat in deosebi din lumea salónelor, unde fie-care lucrare a sa eră așteptată cu sete și intimpinată cu cea mai mare căldură.

Inzestrat cu un talent mare, ciselat prin un studiu intins și aprópe adorat de publicul seu cetitor, cu spiritul seu adânc de observațiune, el a scris mult, prea mult, încât ș-a ruinat sănătatea și o agitațiune febrilă l'a dus pe calea nervosității nemărginite și de acolo in brațele morții.

A murit in vigoarea bărbăției, având numai patru-deci și câțiva ani.

Tăgășitul după serbători. Serbătorile mari au trecut. Veselia, cântul și dansul au lăsat urme in salon și prin tóte odăile. O derangiare colosală pretutindene.

In diminéța următoare, dómna numai decât a pornit un tăgășit radical in tóte părțile. Cameriera e ocupată grozav; mătura și penelul nu-i mai es din mână.

Băiatul la rëndul seu, vëdënd acesta imbulzélă de lucru, a gândit s'ajute și el. Uséză dar de primul moment, in care o mătură s'a pus jos; o apucă și incepe a tăgăși grozav.

Să-l vëdă mumă-sa, cum l'ar mai sărută!

LITERATURĂ și ARTE.

Noul volum al dlui Vlahuță. Dilele trecute a apărut la București un nou volum al dlui A. Vlahuță. Acesta are titlul: „Un an de luptă“ și cuprinde o serie de articoli publicați anul trecut in revista „Viéța“, dintre cari unul, „Amintiri despre Eminescu“, a apărut și in fôia noastră. O parte din acești articoli constitue o polemică in contra artei socialiste, polemică purtată anul trecut intre revista „Viéța“ și diarele „Evenimentul Literar“ din Iași și „Adevêrul“ din București, represintat

prin dl Anton Bacalbașa. Acésta polemică a deșteptat pe timpul seu in ambele părți o viuă interesare, de aceea adunarea la un loc a articolilor de sigur va fi intimpinată cu aceeaș plăcere. Celelalte bucăți ale volumului tratéză cestiuini literare, artistice și de ale societății. Lectura lor ofere plăcere prin felul cu care autorul șcie să-și presinte vederile, ca fond și ca formă. Este ediția librăriei Carol Müller in București. Prețul 2 lei 50 bani.

Glume și Povești de Dumitru Stăncescu. Intre folkloriștii noștri nu este nici unul atât de productiv, ca tinerul nostru scriitor dl Dumitru Stăncescu. Bucuria noastră e cu atât mai mare, căci productivitatea nu este in detrimentul calității. Fiecare volum și broșură ce scóte la lumină, respiră originalitate și un aer particular dela țeră. Dl Stăncescu are marele merit d'a reproduce intocmai graiul poporului, precum il aude din gura povestitorului. Astfel și noul seu volum: „Glume și Povești“, apărut de curënd, este o fidelă oglindă a idiomului nostru poporal. Pecat că acésta fidelitate l'a impins pân' a reproduce și câteva bucăți cam neestetice. Volumul, tipărit frumos, a apărut in editura librăriei Ralian și Ignat Samitea in Craiova. Prețul 2 lei.

Țara Nôstră. Sub acest titlu a publicat dl Silvestru Moldovan la Sibiu un volum de 446 pagine in 8°, care conține descrierea părților Ardealului dela Mureș spre miédădi și valea Mureșului. Descrierea acésta se face in formă de călătorie, urmărind — după cum spune autorul in prefață — mai cu semă cursul riuilor séu diferitele căi de comunicație, ce trec din un ținut in altul. Intéiu incepe prin povestea Ardealului, trece la caracteristica Românului și apucă apoi a descrie ținuturile. Aici aflăm multe date istorice, topografice, ethnografice și legende; in deosebi sunt interesante și fôrte prețioșe descrierile porturilor femeesci de prin Ardeal. Totul este o lectură fôrte instructivă și delectătoare totodată. Merită cel mai călduros sprigin din partea publicului cetitor. Prețul 2 corone séu 3 lei.

Nepăsarea publicului nostru. Editura și administrația revistei „Vatra“ ne adreséză o scrisóre din care cu durere reproducem următoarele rënduri: „Ve mărturisim in tótă sinceritatea, că am suferit colosale pagube cu editarea acestei foi ilustrate și numai nădejdea că in anul al II-lea se vor mai adună abonați impregiurul ei, ne-a hotărit a mai continuă apariția și anul acesta“.

Diary nou. *Reforma*, diary politic, organ al conservatorilor tineri, are să iésză la Craiova.

TEATRU și MUSICĂ.

Concertul și teatrul românesc din Oradea-mare a atras in așa mare măsură interesarea publicului, încat se prevede de acuma, că sala cea mare a otelului „Arborele verde“ va fi înțesată de lume. Numai beinșenii și alte părți ale Bihării se vor represintă in numer mare la acésta frumósă solenitate, când limba română pentru prima-óră va resuná aici de pe scenă; da: și comitatele vecine și anume Sélagiul, Sătmarul și Aradul vor da un contingent mare. Repetițiile urmate cu zel și entusiasm ne inspiră un succes strălucit; iar balul, care va urmă teatrului și pentru care asemenea se fac mari pregătiri, va fi o splendidă petrecere românescă. Comitetul arangiator a espedat peste 900 de invitări; decă inse cineva din cei indrep-

tăiți n'ar fi primit, poftescă și fără invitare specială!

Concert la Deva. Corul bisericesc gr. or. din Deva a dat acolo în 13 ianuarie concert, cu următorul program: 1. „Cântec de seră“, cor bărbătesc de N. Popovici. 2. „In pădure“, cor bărb. de Tudor de Flondor. 3. „Coroana cufundată“, cor bărb. de K. Bönicke. 4. „Uite mamă“, cor bărb. de G. Dima. 5. „Rugăciune de seră“, cor bărb. de F. Kreuzer. 6. „Asta-i mândra“, cor bărb. de N. Popovici. 7. „Cucuruz“, cor bărb. de W. Humpel. 8. Serenadă, cor băbătesc de Marschner.

Reprezentare teatrală la Seliște. Corpul învățătoresc dela școlile române gr. or. din Seliște, de lângă Sibiu, a arangiat la 8 ianuarie n. o serată literară-musicală, terminată cu o reprezentație teatrală. S'au declamat câteva poezii de V. Alecsandri, A. Pan și Iulian Grozescu; s'au cântat cvartete și în sfârșit s'a jucat piesa „Sărăcie Lucie“ comedie populară cu cântece într'un act, de Iosif Vulcan. După teatru a urmat dans.

Producțiune teatrală în Sibot. La 7-19 ianuarie s'a arangiat în Sibot o producțiune teatrală cu următorul program: 1. „Iată ziua triumfală“, cântată de corul tinerimei. 2. „O rugăciune“, poezie, declamată de o elevă școlară. 3. „Țeranul“, cântat de corul tinerimei. 4. „Țigănni și sfinții“, anecdotă, declamată de un elev. 5. „Dis-a badea c'a veni“, cântată de corul tinerimei. 6. „Nevêsta care iubește“, cântată de corul tinerimei. II. „Hartă Rězēs“, operetă într'un act de V. Alecsandri, predată de corpul didactic din loc și alte persoane. III. Dans.

Concert și petrecere populară în Feleacul-săsesc. La 13 ianuarie s'a ținut în Feleacul-săsesc în Ardeal, o petrecere populară. Programa: „Luarea Basarabiei“ cuvintele de Iosif Vulcan, cântată de corul plugarilor români; „Noi vrem pământ“ poezie de G. Coșbuc, declamată de un plugar; „Tricolorul“ cântat de corul plugarilor; „Leonat cel tiner“ convorbire în versuri de I. Pop Reteganul, predată de doi feciori și doue fete de plugari; „Eu sunt vivandieră“ marș, de corul vocal. Apoi urmă dansul.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Fundațiune nouă în diecesa Aradului. Dl Toma Găletar, proprietar în Țela, protopresbiteratul Lipovei, a dat comitetului parochial din Țela 12.000 fl. cu menirea ca din venitul acestei sume să se ajute acea comună bisericescă.

Promoțiune. Dl *Ambrosiu Boitor* din Băsești a fost promovat la universitatea din Budapesta la gradul de doctor în medicina universală. — Dl *Nicolae Vraciu* la 12 ianuarie a fost promovat la universitatea din Budapesta, la gradul de doctor în medicină. — Dl *Eudoxiu Tomovici* din Bucovina a fost promovat de universitatea din Viena la gradul de doctor în medicină.

Profesor nou. Dl *Nicolae Tanco* a făcut în 17 l. c. la universitatea din Cluș censură de profesor din științele matematice și fizice.

Adunare învățătorescă. La Brad în 10 și 11 ianuarie n. s'a ținut adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Zarandului, sub presiunea dlui Vas. Damian. Învățătorii *Alesandru Florea*, *Nicolae Golea*, *Avram Glava* au ținut prelegeri practice.

C E E N O U ?

Hymen. Dl *Ioan Petrovici*, profesor de teologie în Arad, s'a logodit în 7 l. c. cu dșora *Sidonia Ianculescu*, fiica dlui *Nicolae Ianculescu* învățător în Găvoșdia, comitatul Caraș-Severin. — Dl *Alesandru Halița*, profesor gimnasiai în Năsăud, la 29 l. c. va serbă cununția sa cu dșora *Sultana Florian*, fiica reposatului *Ion Florian*, fost președinte la tribunalul din Odorheiu-secuiesc; cununția se va ține la Boșca-montană. — Dl *Ioan Mafteiu*, c. și r. sergent-major în regimentul de artilerie nr. 12, s'a logodit cu dșora *Elena Arpășan* în Sibiu. — Dl *Traian A. Vațian*, arhivar la consistoriul din Arad și ales paroc în Arad-ecelate, s'a logodit cu dșora *Ecatarina Ursu* în Curticium. — Dl *Romulus Cuztean*, comerciant în Deva, s'a logodit cu dșora *Matilda Domșa* din Georgeni. — Dl *Adam Micu* s'a logodit cu dșora *Aurelia Ciugudean*. — Dl dr. *Victor Hvidei*, concipient la căile ferate c. și r. ale statului austriac, s'a cununat la Cernăuți cu dșora *Elena Hymen*. — Dl dr. *Pompeiu German*, medic în Șercaia, Făgăraș, s'a cununat cu dșora *Maria Solomon*, fiica dlui *Nicolae Solomon*, protopop în Mureș-Ludoș.

Știri personale. *Părintele Ioan Gyenge*, preot român în Săcel, Marămuș, a fost decorat cu crucea de aur pentru merite pe terenul preoției și al instrucțiunii populare. — Dl *George Dănilă* a fost reales primar al orașului Hunedóra; dsa servește în aceeași calitate de 25 de ani.

Asociațiunea transilvană. *Despărțământul Orăștie* s'a constituit la 8 ianuarie astfel: director dl dr. *Ioan Mihai*, secretar dl *Laurian Bărcian*, cassar dl *Aurel Popovici-Bărcian*, controlor dl *Daniil David*. — *Despărțământul Brașov* a ținut adunarea sa generală în duminica trecută. Raportul secretarului *Andrei Bărsan* a deslucit mersul neregulat al despărțământului, din cauza că mai toți membri din comitet s'au retras. Raportul cassarului *A. Vlaicu* arată scăderea membrilor dela 70 la 15. De asta-dată s'au inseris 17 membri ordinari și 7 ajutători. Comitetul nou s'a compus astfel: președinte *V. Voina* protopop, membrii în comitet *Virgil Onițiu* director gimnasiai, *Grigoriu Maior* redactor, dr. *Iosif Blaga* profesor, *Nic. Ciureu* librar, *Nic. Popovici* profesor și *Ars. Vlaicu* profesor.

Damele române din Transilvania și Ungaria au trimis președinților asociațiilor presei franceze, italiene și belgiene, din Paris, Roma și Bruxela, câte o adresă de recunoștință pentru apărarea cauzei române. Adresa, ne spune „Gazeta Tr.“, s'a făcut la inițiativa doamnălor române din Brașov și e semnată de 978 de femei române din toate părțile locuite de români.

Carneval. *Reuniunea femeilor române din Sibiu* va ține balul seu astăzi sâmbătă la 14-26 ianuarie în sala dela „Casa Societății“; venitul curat e destinat în folosul reuniunii. — *La Abrud* Reuniunea femeilor române va arangia în 31 ianuarie n. bal, în favorul fondului seu, în sala ospătării „Tulnic“. — *La Cernăuți* în 7 februarie n. se va ține balul Societății Junimea. Președinte de onoare este dl dr. *Iancu cav. de Zotta*, președintele Societății dl *Dorimedont Popovici*, președintele comitetului arangiator dl *C. cav. de Popovici*. — *La Boros-Ineu* s'a ținut în 6-18 ianuarie o petrecere populară în ospătăria-mare.

Institute noue de credit. *Detunata*, noua bancă românească, cu un capital de 30.000 fl., în Bucium-Izbita, având toate acțiunile subscrise, se va întruni în adunare generală constituitoare la 31 ianuarie n. — *Hon.*

doleana se înființază în comuna Hondol, comitatul Huedorei. În fruntea întreprinderii stau: părintele Petru Mihuț și comercianții S. Piso și E. Grecu. — *Vlădeasa* se constituie la B. Huedin, în frunte cu dnl dr. Aurel Marinca avocat acolo, Ioan Pop adm. prot. în Morlaca, Ioniță Gall notar și proprietar în Secuieu și alții.

Necrologe. *Ioan Malița*, preot român gr. or. în Panciova, a repausat la 4 ianuarie. — *Emilian Dancăș*, învățător în Reșinari, a murit. în etate de 25 ani. — *Veronica Gheaja*, văduvă preotésă din Palos, a încetat din viață în etate de 96 ani.

OGLINDA LUMEI.

Năsdărăniile unui cadou. Un diar din Dresda istorisește următoarea întâmplare nostimă. Un băiat cu numele Felix primi cadou dela părinții lui un tren mic cu locomotivă. Pe o mesă mare se întinsese niște șine ca la drumul de fer. Pe șine s'a așezat trenul, care avea mai multe vagoane de cl. I și II, un vagon de poștă, 2 pentru bagage, etc. Bucuria lui Felix eră nespuse de mare și el de abia așteptă să vedă trenul punându-se în mișcare. Imediat se turnă spirit în mașina locomotivei și se dete foc spiritului. Peste spirit s'a turnat și nițică apă. Toți așteptau cu nerăbdare efectul. Peste 5 minute locomotiva se încălzi și peste alte 5 se roși și începă să sufle și să facă șgomot. De-odată locomotiva se puse în mișcare și începă să alerge repede pe șin trăgând vagoanele după ea. Iuțela trenului creșcea din ce în ce și el fugia așa de repede, de gândiai că-i fermecat. Omenii se uitau înmărmuriți și nimenea nu îndrăzniă să se apropie de micul tren și să-l oprască. De-odată cei din casă începă să țipe. Trenul deraiă și cădu jos. Apoi începă să alerge cu o iuțelă nespuse de mare peste covore, pe sub fotolii și divane, făcând un șgomot infernal. Câțelul din casă începă să urle și pisica să miaune. Un covor se aprinsese deja. de asemenea și un divan. Mașina fugia pe sub mobile, omenii după ea încóce și incolo, dar fără s'o ajungă. Sócră din casă leșinase de spaimă. O fată în etate de 15 ani, sora lui Felix, având mai mult curagiu puse mâna pe un scaun și îl trânti peste tren. Acesta se resturnă cu roțele în sus, încetând de a mai fugi prin odaie. Ceialaltii se apucară atunci să stingă focul din odaie. Aprópe toți se fripseseră pe degete și se strimbau al dracului de durere. În sfârșit focul a fost stins cu chiu cu vaiu, Micul Felix a fugit afară împreună cu câțelul și abia într'un târziu a cutezat să intre în odaie. Trenul a fost lăsat jos până s'a răcit, apoi a fost aruncat în pod și de atunci micului Felix i-a perit gustul să mai aibă astfel de jucării.

Particularitățile câtorva persoane celebre. Regina Elisabeta a Franței, la mórtea sa, a lăsat 3000 de rochii de diferite stoffe și colori. Mult timp înainte de a muri, ea nu putea să sufere vederea nici a unei oglinđi, de témă de a vedé urmele supărătoare ce timpul lasă pe figuri. Marele filosof Descartes avea o a tențiune particulară pentru perucile sale, de care avea patru în rezervă totdeauna. Mozart, al cărui păr blond eră prea frumos, îl purtă pe spate, lung și desfăcut, înodat cu panglică colorată. Napoleon I eră vanitos de micșorimea piciorului seu. Decă trebuie să credem pe Samuel Johnson, Pope ajunsese să-și facă o așa de

mare opiniune despre el însuș, încât se privia ca unul din stálpii lumii... Raphael eră gelos de gloria și talentul lui Michel Angelo. Kotzebue eră atât de vanitos și invidios, încât nu putea suferi lângă densusul pe nici un om celebru, să fi fost chiar represintat prin o statuie séu tablou. Viéta lui Lord Byron n'a fost decăt un șir de modele de egoism dela început până la sfârșit. Eră vanitos de geniul seu, de misantropia sa și chiar de viciurile sale și în particular eră mândru de ținuta sa la călărie și frumusețea mânilor sale. Lui Tyho-Brahe îi plăcea să coloreze sticle de ochielari. Lui Goethe îi plăceau porumbeii și ură câinii. Olivier Cromwell, lăsând câte odată la o parte gravitatea sa ordinară, se jucă d'a baba órba cu fiicele și slugile sale.

UMOR și SATIRĂ.

Condiția. Dragă tată, ți se ginerele, șcii că iubesc mult pe sóra Lisica; o să te lase inima să urci zestre la 100 mii lei.

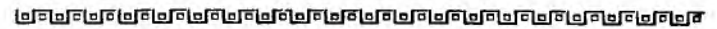
— Nu se póte, ginere, pe urmă nu-mi rămâne mie nimic.

— Decă ai vré...

— Bine, fie. Dar cu o condiție.

— Care?

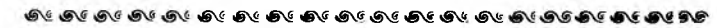
— Să luați cu voi și pe sócră-ta.

Doi mincinoși vorbiau de aventuri.

Unul ți se: Am vedut un om care inotá așa de bine că a trecut Dunărea cu fața în sus, având și pe un altul pe piept.

Celalalt neavând ce minciună mai mare să spue și el, respunse: Ei bine, amice, nu me mai recunoști? Eram eu acela.

Găsit înainte de a-l perde — Pentru ce te-au întemnițat iar, măi Ivane?

— Pentru că am găsit ciasul stăpânului meu.

— A! dar acesta nu este o crimă.

— Da dar șcii dta, am găsit ciasornicul mai înainte de a-l perde stăpânul meu.

Intr'un salon. Doi mosafiri, cari șed mai la o parte, detaliéză avantajele fizice ale stăpânei de casă care vorbește totă vremea.

— Nasul corect... Dar ochii nu spun nimic.

— Gura...

— Ah! gura decă ar face ca ochii...

Călindarul săptămânei.

Domi eca lui Zachei. Ev. 15 dela Luca c. 19, gl. 7, a inv. 10.			
Ziua sapt.	Calindarul vechiu	Călind. nou	Sórelt.
Luni	15 Preacuv. Pavel	27 Ioan Crisost.	7 37 419
Marti	16 Înch. lanț. Ap. Petru	28 Carol c. mare	7 36 421
Mercuri	17 † Cuv. Antonie	29 Francisc Sal.	7 34 423
Joi	18 SS. Anastasiu și Ciril	30 Adelgunda	7 33 425
Vineri	19 † Cuv. Macarie	31 Petru Nol.	7 31 427
Sămbătă	20 C. P. Eutichie	1 Febr. Ignat	7 29 429
	21 C. P. Maxim	2, †) Int. Christ.	7 28 431

Proprietar, redactor respunđător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG, ORADEA-MARE.